

Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας
Παιδαγωγικής Σχολής Φλώρινας
Τμήμα Νηπιαγωγών

Πτυχιακή Εργασία

**«Η γλωσσική διμορφία στην Κύπρο και η επίδραση που έχει στην εκπαίδευση»
«The diglossia in Cyprus and its effect on education»**

Ονοματεπώνυμο Φοιτήτριας: Χούτρη Χρυστάλλω
ΑΕΜ: 2852

Επόπτης Καθηγητής: Ντίνας Κωνσταντίνος
Β' Βαθμολογητής: Στάμου Αναστασία

Φλώρινα, Μάιος 2017

Πίνακας περιεχομένων

Εισαγωγή.....	3
Abstract.....	4
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1	
1.1. Τι είναι διμορφία	5
1.2. Η διγλωσσία στην Κύπρο.....	6
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2	
2. Που παρατηρείται.....	7
2.1. Που παρατηρείται (σε ποιες ηλικίες).....	7
2.2. Πως ξεκίνησε.....	7
2.3. Πως επηρεάζει την καθημερινότητα και που οφείλεται.....	7
2.4. Που χρησιμοποιείται.....	8
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3	
3. Έρευνα με ερωτηματολόγιο.....	9
3.1. Που πραγματοποιήθηκε.....	9
3.2. Καθορισμός των ερευνητικών στόχων.....	9
3.3. Αποτελέσματα ερωτηματολογίων.....	10
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4	
4. Συμπεράσματα - Γενικό αποτέλεσμα.....	24
Βιβλιογραφία.....	25

"Όλες οι χρήσεις της λέξης σε όλους" μου φαίνεται ένα καλό σλόγκαν, με ωραίο δημοκρατικό ήχο. Όχι γιατί όλοι είναι καλλιτέχνες, αλλά για να μην είναι κανένας σκλάβος.

Τζάνι Ροντάρι, 2003

Εισαγωγή:

Βασικός σκοπός της πτυχιακής μου εργασίας είναι να αναδείξω και να ερευνήσω το πρόβλημα της γλωσσικής διμορφίας στην Κύπρο και την επίδραση που έχει στην εκπαίδευση και πως αυτό επηρεάζει την καθημερινότητα μας. Διακρίνω ότι ένα μεγάλο ποσοστό της Κύπρου στο γραπτό λόγο θα εκφραστεί μόνο μέσω της ελληνικής γλώσσας ενώ στον προφορικό θα χρησιμοποιήσει την κυπριακή διάλεκτο και αυτό είναι ένα θέμα που θα ήθελα να θίξω στην πτυχιακή μου εργασία. Αυτό το θέμα δεν επιλέχθηκε τυχαία εφόσον είναι κάτι που με προβληματίζει και παρουσιάζεται από πολύ μικρή ηλικία στην Κύπρο. Για να το θέσω διαφορετικά η κυπριακή διάλεκτος είναι μια ποικιλία διαφορετική από την πρότυπη ελληνική, είναι συνήθως μητροδίδακτη και φυσικώς κατακτημένη ενώ η πρότυπη ελληνική διδάσκεται κυρίως από το εκπαιδευτικό σύστημα. Η κυπριακή διάλεκτος χρησιμοποιείται και στην καθομιλουμένη

Συγκεκριμένα στην παρούσα εργασία αναλύεται τι είναι η διμορφία, που παρατηρείται και ποια είναι η παρούσα αντιμετώπιση του εκπαιδευτικού συστήματος. Επίσης αναλύεται το πως ξεκίνησε, πως επηρεάζει την καθημερινότητα, που οφείλεται αυτό και που χρησιμοποιείται. Ακολούθως, παρατίθενται συμπεράσματα της έρευνας και αποτελέσματα σχετικά με το ερωτηματολόγιο που δημιούργησα. Κλείνοντας, με την βιβλιογραφία που εντοπίζονται όλες οι πηγές που αξιοποιήθηκαν βάσει του προτύπου APA.

Abstract:

The basic reason for my dissertation is to highlight and investigate the problem of linguistic diversity in Cyprus and the effect it has on education and how this affects our everyday life.

This subject was not chosen randomly as it is something that has been present and has troubled me from a very early age in Cyprus to put it differently, Cypriot dialect is a variety different from the standard Greek.

It is usually acquired naturally within the home (mother language) and is used in all face to face interactions among st the Cypriots, where as, standard Greek is learn through formal schooling and is used in all forms of writing and some forms of oral discourse.

Specifically, this assignment analyzes ‘diglossia’ and the present situation and its confrontation within the education system. t also analyzes how it started, how it affects everyday life, what it is due to, and how it is used. Listed below are the conclusions from the research findings on the questionnaire that I created.

Conclusively, the bibliography identifying all the sources used based on the APA type.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

1.1 Τι είναι η διμορφία:

Διμορφία θα μπορούσαμε να πούμε ότι είναι η συνύπαρξη δύο μορφών της ίδιας γλώσσας και ο συνδυασμός δύο κοινωνικών ποικιλιών της ίδιας γλώσσας (μιας πιο υψηλής και μιας πιο χαμηλής) σε ταυτόχρονο επίπεδο. Υψηλής εννοούμε, σε πιο επίσημες περιστάσεις και χαμηλής εννοούμε σε πιο καθημερινές περιστάσεις. Επίσης, η γλωσσική διμορφία κανείς δεν τη χρησιμοποιεί στην καθημερινή συνομιλία. Αυτή τη γλώσσα που δεν μιλιέται αβίαστα και δεν εκφέρεται σε ανεπίσημες περιστάσεις, ο Ferguson την ονομάζει “υψηλή ποικιλία”. (Σπύρος Α. Μοσχονάς, 2002:5)

Για τις ανάγκες της καθημερινής επικοινωνίας, αντίθετα, χρησιμοποιείται στις περιπτώσεις γλωσσικής διμορφίας μια διαφορετική, “χαμηλή ποικιλία”. Είναι σημαντικό, τονίζει ο Ferguson, « οι ομιλητές να αντιμετωπίζουν τις δύο αυτές ποικιλίες ως μορφές της ίδιας γλώσσας » (Σπύρος Α. Μοσχονάς, 2002:5)

«Η κυπριακή διάλεκτος και η κοινή νέα ελληνική στην Κύπρο σήμερα βρίσκονται σε σχέση γλωσσικής διμορφίας, δηλαδή σε παρόμοια σχέση, όχι όμοια μ’ αυτήν μεταξύ δημοτικής και καθαρεύουσας. Η κοινή νέα ελληνική είναι στην Κύπρο ένα είδος καθαρεύουσας που μπορεί να μην ηχεί τεχνητά όταν προέρχεται από χείλη και χέρια “ελλαδιτών”, όμως την ιδιαίτερη προσπάθεια που πρέπει να καταβάλουν για να τη χρησιμοποιήσουν “σωστά”, στον γραπτό και στον προφορικό λόγο, οι Κύπριοι εύκολα την αντιλαμβάνομαστε.» (Σπύρος Α. Μοσχονάς, 2002:5)

1.2 Η διγλωσσία στην Κύπρο:

Η Κύπρος αυτή την στιγμή μεταβιβάζεται μέσα από μια κατάσταση διγλωσσίας και κατευθύνεται προς την διάλυση της διαλέκτου, με ψηλό βαθμό εντροπίας. Αυτή η εντροπία πιθανόν να αντανakλά μια μεταβατική κατάσταση, σε αυτό που ο Auer (2005b) ορίζει ως τύπος Β, διγλωσσία ή ακόμα και επικείμενη διγλωσσία. Δείχνουμε επίσης ότι η εκμάθηση της γλώσσας και η ανάπτυξη της έρευνας παρέχει ενδείξεις για τον προσδιορισμό της ακριβούς κοινωνιογλωσσικής κατάστασης της Κύπρου σε σχέση με την τρέχουσα κοινωνιογλωσσικής ανάπτυξης. Αυτό δείχνει με ποιους τρόπους η καθημερινή λειτουργία των ομιλητών σε αυτή την κοινωνία ενισχύει, διασπά η μετατοπίζει την κατάσταση της διγλωσσης ομιλώντας κοινωνίας. Με αυτό τον τρόπο, την πορεία της γραμματικής και κοινωνιογλωσσικής αλλαγής και κατά συνέπεια το μέλλον του κοινωνιογλωσσικού καθεστώσ στην Κύπρο να προβάλλεται εύλογα.

Η αρμόδια και η καλή διαδοχική απόκτηση της ελληνικής αναμένεται και στην πραγματικότητα και καθορίζει εν μέρη, μια δίγλωσση κοινωνία, έτσι θα αναμέναμε τα παιδιά να κωδικοποιούν μικτά καθώς αποκτούν την ελληνική. Στην έναρξη της ηλικίας συνειδητοποίησης τις μεταγλωσσικής, τα παιδιά σε δίγλωσσες κοινωνίες έχουν επιτύχει αυτή την κατάσταση, όπως φαίνεται στο παιχνίδι ρόλου σε κάποιες κοινωνίες όπου τα Ελληνικά επικαλούνται για μορφή εξουσίας και το τοπικό για τα υπόλοιπα.

Το θέμα είναι ακόμα πιο δύσκολο όταν ο ένας γονιός είναι ντόπιος και ο άλλος είναι ελληνικής ιθαγένειας από το ελληνικό 'δανείζοντας' έξω γλωσσικό ελληνικό έδαφος. Σε μια δίγλωσση κοινωνία, η τοπική έχει συν εμφανή γόητρο. Αυτό το γόητρο είναι αισθητό, τόσο συνειδητά και ασυνείδητα από τους ομιλητές που εισέρχονται, η λειτουργούν σε μια δίγλωσση κοινωνία και η συμμόρφωση είναι ουσιαστικά αυτόματη. Αυτό το περιμένουμε πλήρως καθώς και για τα παιδιά δυο εθνότητων να αποκτήσουν διάλεκτο έξω από το σπίτι. Όπως θα δούμε στην Κύπρο όμως η κατάσταση μπορεί να είναι πιο περίπλοκη.

Στην Κύπρο σήμερα, οι περισσότερες βαθμίδες στην εκπαίδευση διδάσκουν την κοινή νέα ελληνική η οποία είναι και η επίσημη γλώσσα του κράτους. Η Κύπρος στο θέμα της γλωσσικής παιδείας ακολουθεί πιστά το αντίστοιχο της Ελλάδας, πολλοί όμως εκπαιδευτικοί πιστεύουν πως οι κύπριοι μαθητές δεν γνωρίζουν ελληνικά και το διαπιστώνουν συνήθως στα γραπτά τους. Οι εκπαιδευτικοί αγνοούν την ύπαρξη της διμορφίας γιατί βρίσκουν ότι η ελληνική γλώσσα ταυτίζεται με την κοινή. Στο ραδιόφωνο, στην τηλεόραση οι ειδήσεις θα παρουσιαστούν στην κοινή, τα τηλεοπτικά σίριαλ όμως και τα σκετς θα παρουσιαστούν στην κυπριακή όπως και εάν διαφημιστούν παραδοσιακά προϊόντα.

Επίσης στις γραπτές περιπτώσεις η κυπριακή χρησιμοποιείται μόνο σε αναπαράσταση, όταν λέμε αναπαράσταση εννοούμε την αναπαράσταση σε περιπτώσεις θεατρικής χρήσης, σε κάποια τηλεοπτικά σκετς, σενάρια και ραδιοφωνικά. Στις άλλες περιπτώσεις όπως δελτίο ειδήσεων, διαλέξεις και πολιτικές ομιλίες χρησιμοποιείται η κοινή.

Ακόμη, θα χρησιμοποιηθεί στον προφορικό λόγο η κυπριακή σε καθημερινές περιστάσεις, στα ψώνια, σε ιδιωτικές στιγμές, ανεπίσημα ζητήματα και σε χώρους που είναι πιο οικείοι για αυτούς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 | Που παρατηρείται

2.1 Που παρατηρείται (σε ποιες ηλικίες)

Συνειδητά μπορώ να αναφέρω ότι αυτό το θέμα παρουσιάζεται από τα παιδικά χρόνια, συγκεκριμένα ξεκινάει από την προ νηπιακή ηλικία και εκφέρω αυτή την άποψη με κάθε πεποίθηση επειδή τυχαίνει να περιλαμβάνομαι και εγώ στα άτομα αυτά. Το εκπαιδευτικό σύστημα της Κύπρου είναι διαμορφωμένο με τρόπο έτσι ώστε από την πρώτη τάξη του δημοτικού να συνειδητοποιήσουμε ότι στον γραπτό λόγο πρέπει να εκφραζόμαστε μόνο με την ελληνική διάλεκτο, ενώ στις υπόλοιπες ώρες της εκμάθησης αλλά και του ελεύθερου χρόνου δεν υπάρχει περιορισμός αν θα χρησιμοποιήσουμε την ελληνική ή την κυπριακή διάλεκτο. Στις περισσότερες περιπτώσεις υπερισχύει η κυπριακή διάλεκτος επειδή είναι πιο οικεία σε αυτούς.

2.2 Πως ξεκίνησε

Η ελληνοκυπριακή εκπαίδευση πάντα ακολουθούσε τις γλωσσικές μεταρρυθμίσεις, τα σχολικά βιβλία και τα αναλυτικά προγράμματα της Ελλάδας. Αυτό γινόταν για πρακτικούς λόγους κατά τα χρόνια της Αγγλοκρατίας (1896-1960), λόγω έλλειψης ανεξάρτητης κυβέρνησης. Ωστόσο, αυτό συνέχισε μετά την ανεξαρτησία, εκφράζοντας την πεποίθηση ότι αφού η πολιτική ένωση με την Ελλάδα δεν μπορούσε να επιτευχθεί, η πνευματική και η εκπαιδευτική ένωση θα επιδιώκετο. Η γλωσσική ποικιλία είναι σημαντικό χαρακτηριστικό σε σχεδόν όλα τα σχολεία του κόσμου. Κάποια παιδιά χρησιμοποιούν την επίσημη γλώσσα αλλά αρκετοί όχι, η έκταση στην οποία η διάλεκτος ενός παιδιού διαφέρει από την τυπική γλώσσα διαφέρει ανάλογα με την περιοχή που μένει, την κοινωνική τάξη της οικογένειας και τους φίλους του και σε πολλούς άλλους παράγοντες.

2.3 Πως επηρεάζει την καθημερινότητα και που οφείλεται

Η εκπαίδευση είναι μια από τους μείζον παράγοντες που επηρεάζουν και πολλαπλασιάζουν μια δίγλωσση κατάσταση. Η τυπική γλώσσα δεν αποκτάται φυσικά αλλά μέσον της εκπαίδευσης σχεδόν σε όλες τις δίγλωσσες εκπαιδευτικές τοποθεσίες.

Στην Κύπρο, η τυπική ελληνική γλώσσα αποκτάται μέσω της εκπαίδευσης αφού ο κρατικός κύκλος μαθημάτων είναι πανομοιότυπων αυτού της Ελλάδας. Τα εθνικά, πολιτιστικά και θρησκευτικά που μας συνδέουν με την Ελλάδα έχουν οδηγήσει τους Ελληνοκυπρίους να τοποθετήσουν την Ελληνική κουλτούρα και την Ελληνορθόδοξη θρησκεία στο κέντρο της μαθησιακής διαδικασίας και όλα τα βιβλία που χρησιμοποιούνται στα δημοτικά σχολεία δίνονται δωρεάν από την ελληνική κυβέρνηση. Αναπόφευκτα όλοι οι δάσκαλοι της δημοτικής εκπαίδευσης το θεωρούν φυσιολογικό να διδάσκουν στην τυπική ελληνική γλώσσα και να τα χρησιμοποιούν στην διδασκαλία τους.

Το ενδιαφέρον είναι ότι συχνά αυτά τα βιβλία έχουν γλωσσικές και ιδέες άγνωστες στους Κυπρίους μαθητές (λέξεις/συνήθειες) και η δάσκαλοι, που είναι πολύ διαφορετικοί σε αυτές τις κυπριακές ουλτούρες. Με αποτέλεσμα αυτό μπορεί να δημιουργήσει μια σύγχυση στο περιβάλλον της τάξης και να επηρεάσει τους Ελληνοκυπρίους στην συμπεριφορά τους απέναντι στην ελληνική γλώσσα. Στην εποχή μας η Κύπριοι είναι οικείοι με την τυπική ελληνική μέσω εκπαίδευσης, μέσα μαζικής ενημέρωσης και την επαφή με Ελλάδα, όμως οι Έλληνες παραμένουν μη – οικειωμένοι με τα κυπριακά, γιατί οι Έλληνες ομιλητές έχουν πιο λίγες πιθανότητες να καταλάβουν κυπριακά. Τα

κυπριακά που ομιλούνται ανάμεσα στους κύπριους είναι αυτά που δεν μπορούν να καταλάβουν οι Έλληνες, όχι η ποικιλία που χρησιμοποιούν ομιλώντας με Έλληνες. Είναι σημαντικό να αναφέρουμε ότι παρ ότι τα ελληνικά είναι η επίσημη γλώσσα της Κύπρου από το 1960, τα αγγλικά χρησιμοποιούνται ευρέως. Τα αγγλικά εφαρμόζονται στην διοίκηση, στις τράπεζες, στην υγεία και ήταν η αποκλειστική γλώσσα της νομικής μέχρι το 1987. Επιπλέον, τα αγγλικά είναι το μέσο εκπαίδευσης στα ιδιωτικά γυμνάσια, σε όλα τα κολέγια, ιδιωτικά ή δημόσια. Η τυπική ελληνική είναι το μέσο όχι μόνο σε δημόσια σχολεία αλλά και στο κρατικό Πανεπιστήμιο Κύπρου.

2.4 Που χρησιμοποιείται

Τα κυπριακά και η τυπική ελληνική δείχνουν σαφή λειτουργική διαφοροποίηση στην Κύπρο. Η τυπική ελληνική χρησιμοποιείται μέσω επίσημης εκπαίδευσης, σε όλες τις μορφές γραφής και σε κάποιες μορφές προφορικού λόγου, όπως ραδιοφωνικές και τηλεοπτικές ειδήσεις. Τα κυπριακά, τα οποία μαθαίνονται από το σπίτι, χρησιμοποιούνται σε όλες τις προσωπικές αλληλεπιδράσεις μεταξύ κύπριων. Τα κυπριακά χρησιμοποιούνται και στα μέσα όμως σχεδόν πάντα για χιουμοριστικούς σκοπούς (τηλεοπτικές και ραδιοφωνικές διαφημίσεις συνήθως για τοπικά πρότυπα). Ακόμη και τα τηλεοπτικά σήριαλ χρησιμοποιούν ελάχιστα κυπριακά, συνήθως απασχολούν μια εκλεπτυσμένη μορφή της κυπριακής την οποία η ντόπιοι βρίσκουν επιτηδευμένοι, αφού δανείζεται από την τυπική ελληνική. Η μόνη μη χιουμοριστική γραφή στα κυπριακά είναι η ποίηση.

Ο τρόπος με τον οποίο χρησιμοποιούνται τα κυπριακά σε πρόσωπο με πρόσωπο αλληλεπιδράσεις, μας δείχνει ότι δεν έχουν το γόητρο των ελληνικών και αυτό προκύπτει από εθνογραφικές και κοινωνικό-γλωσσικές μελέτες. Αυτό ενισχύεται και από τους δασκάλους που βλέπουν την χρήση των κυπριακών στα σχολεία αρνητικά, και το γεγονός ότι τα κυπριακά δεν είναι τυποποιημένα ή κωδικοποιημένα με οποιονδήποτε τρόπο.

Ακόμη και αυτοί που δεν ταξιδεύουν στην Ελλάδα έχουν γίνει πιο εξοικειωμένοι με διαφορετικά είδη επίσημης ελληνικής μέσα από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης. Τα περισσότερα ελληνικά περιοδικά και εφημερίδες κυκλοφορούν στην Κύπρο, η ελληνική τηλεόραση μέσω δορυφορικά προγράμματα που προβάλλει, ειδήσεις και ενημερωτικά προγράμματα, όπως τηλεπαιχνίδια, ψυχαγωγικά, σήριαλ και σαπουνόπερες. Σε περιπτώσεις έντονης επαφής ή σύγκλιση αναμένεται. Η επίδραση της τυπικής ελληνικής στα κυπριακά έχει σημειωθεί από (Karyoleμου και Pavlou 2001) συζητώντας τις επιδράσεις της τυπικής ελληνικής στην δομή και το λεξιλόγιο της κυπριακής, όμως οι δύο ποικίλες παραμένουν διαφορετικές στο μυαλό των ομιλητών.

Επίσης, τα κυπριακά και τα τυπικά Ελληνικά εξακολουθούν να στέκονται σε μια δίγλωσση σχέση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 | Έρευνα με ερωτηματολόγιο

3.1 Που πραγματοποιήθηκε:

Η έρευνα που πραγματοποιήθηκε στην παρούσα πτυχιακή εργασία, επικεντρώνεται σε μερικές πόλεις και χωριά της Κύπρου και προσπαθεί να εξετάσει το πως επηρεάζεται στην εκπαίδευση η κυπριακή γλώσσα στον προφορικό λόγο και η ελληνική γλώσσα στον γραπτό λόγο ταυτοχρόνως. Τα ερωτηματολόγια δόθηκαν σε άτομα από 16 ετών έως 30 ετών, όπου κάποια από αυτά φοιτούν στο Λύκειο και άλλα έχουν τελειώσει το σχολείο, έτσι ώστε να έχουμε διαφορετικές απαντήσεις και απόψεις για την διμορφία στην εκπαίδευση στα Κυπριακά σχολεία. Σε αυτό το κεφάλαιο θα δούμε το ερωτηματολόγιο και τα αποτελέσματα που προκύπτουν μέσα από την ανάλυση του.

Καθορισμός των Ερευνητικών στόχων

Στόχοι της έρευνας για την διμορφία στην εκπαίδευση της Κύπρου είναι:

- α. Η διερεύνηση της διμορφίας στην εκπαίδευση
- β. Τι προβλήματα μπορεί να προκαλέσει η διμορφία
- γ. Εάν μπορούν να αναγνωρίσουν τα προβλήματα
- δ. Τι αποτέλεσμα προκύπτει μέσα από την έρευνα

Έρευνα με ερωτηματολόγιο:

Η μέθοδος του ερωτηματολογίου ήταν η πιο κατάλληλη μέθοδος για αυτήν την έρευνα δεδομένου ότι επιτρέπει την διανομή και την ανάκτηση των πληροφοριών σε σύντομο χρονικό διάστημα.

Σχεδιασμός του ερωτηματολογίου:

Τα ερωτηματολόγια δόθηκαν σε 17 άτομα, από 16 έως και 30 ετών.

Περίοδος διεξαγωγής της έρευνας:

Η έρευνα πραγματοποιήθηκε στην Πάφο της Κύπρου το έτος 2017.

3.2 Πιο κάτω επισυνάπτω το ερωτηματολόγιο που έδωσα στα 17 άτομα.

Το παρακάτω ερωτηματολόγιο περιέχει δώδεκα ερωτήσεις σχετικά με την Κυπριακή και Ελληνική γλώσσα που χρησιμοποιείται στα σχολεία της Κύπρου.

I) Δημογραφικά χαρακτηριστικά

- Φύλο:

- Ημερομηνία

γέννησης:

- Χώρα

γέννησης:

- Χώρα

διαμονής:

- Πόλη/Χωριό

διαμονής:

II) Ερωτηματολόγιο

(Γενικές οδηγίες: Παρακαλώ απαντήστε τις ακόλουθες ερωτήσεις στο μέγιστο των δυνατοτήτων σας)

1. Ποια είναι η μητρική σας γλώσσα; *(Αν είναι περισσότερες από μία, διευκρινίστε).*

α)

β)

---

2. Μιλάτε δεύτερη γλώσσα;

Ναι

Όχι

3. Εάν ναι, ποια γλώσσα μιλάτε και σε ποια ηλικία ξεκινήσατε να εκτίθεστε σε αυτήν;

Γλώσσα:

Ηλικία:

---

4. Σε κλίμακα από 1 (καθόλου καλή) μέχρι 5 (άριστη), παρακαλώ βαθμολογήστε την ικανότητα σας να εκφραστείτε στα Ελληνικά.
Βάλτε X για να επιλέξετε την απάντησή σας.

Ελληνικά	1	2	3	4	5
Προφορικός λόγος					
Γραπτός λόγος					

5. Αν βαθμολογήσατε την πιο πάνω ερώτηση με 1 – 3, παρακαλώ εξηγήστε τον λόγο:

---

6. Σε κλίμακα από 1 (καθόλου καλή) μέχρι 5 (άριστη), παρακαλώ βαθμολογήστε την ικανότητα σας να εκφραστείτε στα Κυπριακά.
Βάλτε X για να επιλέξετε την απάντησή σας.

Κυπριακά	1	2	3	4	5
Προφορικός λόγος					
Γραπτός λόγος					

7. Αν βαθμολογήσατε την πιο πάνω ερώτηση με 1 – 3, παρακαλώ εξηγήστε τον λόγο:

---

8. Παρακαλώ επιλέξτε το ποσοστό με το οποίο προτιμάτε να εκφράζεστε στην καθημερινότητά σας (στα Ελληνικά και στα Κυπριακά αντίστοιχα).
Κυκλώστε τα ποσοστά που αντιστοιχούν στην απάντησή σας.

Κυπριακά 0%	Κυπριακά 25%	Κυπριακά 50%	Κυπριακά 75%	Κυπριακά 100%
Ελληνικά 100%	Ελληνικά 75%	Ελληνικά 50%	Ελληνικά 25%	Ελληνικά 0%

9. Παρακαλώ επιλέξτε το ποσοστό με το οποίο επιλέγουν οι καθηγητές να διδάξουν στην τάξη (στα Ελληνικά και στα Κυπριακά αντίστοιχα).

Βάλτε X για να επιλέξετε την απάντησή σας.

	Κυπριακά 0%	Κυπριακά 25%	Κυπριακά 50%	Κυπριακά 75%	Κυπριακά 100%
	Ελληνικά 100%	Ελληνικά 75%	Ελληνικά 50%	Ελληνικά 25%	Ελληνικά 0%
Προφορικός λόγος					
Γραπτός λόγος					

10. Παρακαλώ βαθμολογήστε, σε κλίμακα από 1 (καθόλου καλά) μέχρι 5 (άριστα), το πόσο κατανοείτε τη γλώσσα που χρησιμοποιείται στο εκπαιδευτικό υλικό(π.χ. βιβλία, φύλλα εργασίας).

Βάλτε X για να επιλέξετε την απάντησή σας.

Καθόλου
καλά

Άριστα

1

2

3

4

5

11. Παρακαλώ σημειώστε το πως επιλέγετε να επικοινωνείτε στις πιο κάτω περιπτώσεις.

Βάλτε X για να επιλέξετε την απάντησή σας.

	Ελληνικά	Κυπριακά	Και τα δύο
Στο σπίτι			
Στην αίθουσα διδασκαλίας (σχολείο)			
Στο διάλειμμα			
Στους καθηγητές			
Στο φροντιστήριο			
Σε κάποια επίσημη εκδήλωση			

12. Συμφωνείτε με τη συνύπαρξη της ελληνικής γλώσσας και της κυπριακής διαλέκτου στο κυπριακό εκπαιδευτικό σύστημα;

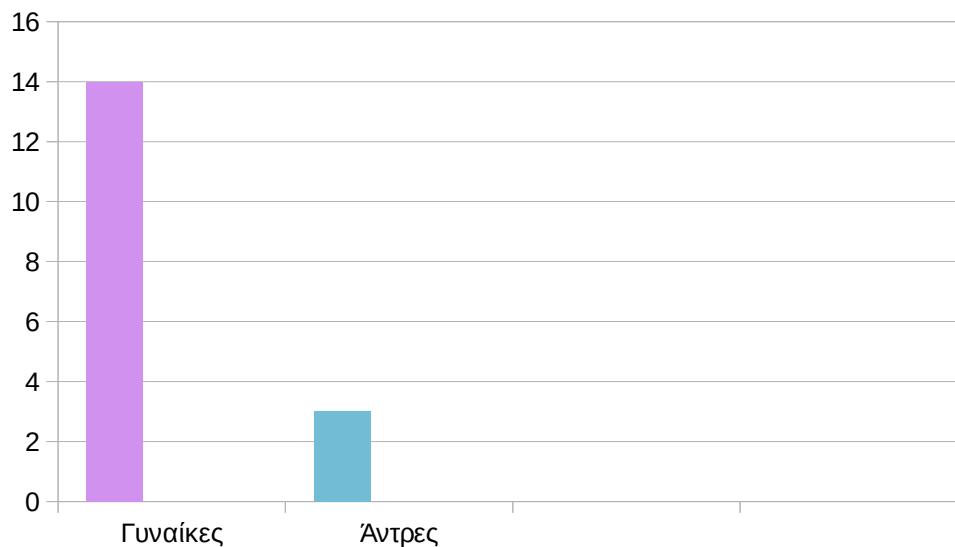
Ναι

Όχι

Ευχαριστώ!

3.3 Αποτελέσματα ερωτηματολογίων:

Τα άτομα που συμμετείχαν στο ερωτηματολόγιο μου:

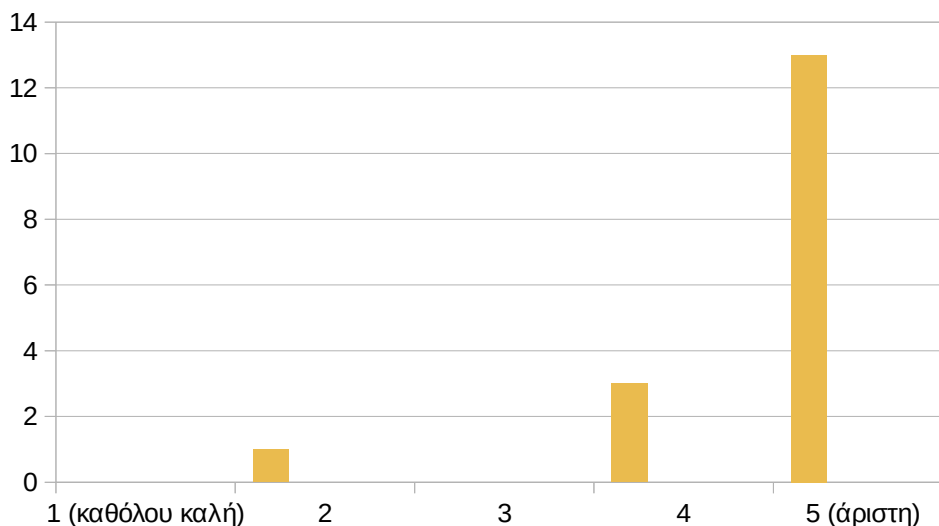
Σύμφωνα με την έρευνα τα άτομα που ρωτήθηκαν είναι συνολικά 17 εκ των οποίων τα 14 είναι γυναίκες και τα 3 είναι άνδρες. Η συλλογή των ενδιαφερομένων έγινε με τυχαία προτίμηση και όχι προσωπικών επιλογών. Θεώρησα σωστό να υπάρχουν διαφορετικές ηλικίες για να είναι το αποτέλεσμα πιο εύστοχο και να έχουν διαφορετικές απόψεις ανά ηλικία.

Επίσης, τα 4 άτομα από τα 17 έχουν μη κυπριακή καταγωγή, η καταγωγή τους είναι από Ρουμανία, Γεωργία, Αραβία και Αγγλία. Θεώρησα σωστό να συμπεριλάβω και άτομα όπου έχουν καταγωγή από άλλη χώρα όμως έχουν μεγαλώσει στην Κύπρο και μπορούμε να έχουμε μια ολοκληρωμένη απάντηση και από μία διαφορετική πλευρά στο θέμα εάν τους δυσκολεύει αυτός ο συνδυασμός ελληνικά με κυπριακά ταυτοχρόνως.

Σε κλίμακα από 1 (καθόλου καλή) μέχρι 5 (άριστη), παρακαλώ βαθμολογήστε την ικανότητα σας να εκφραστείτε στα Ελληνικά.

Προφορικός λόγος:

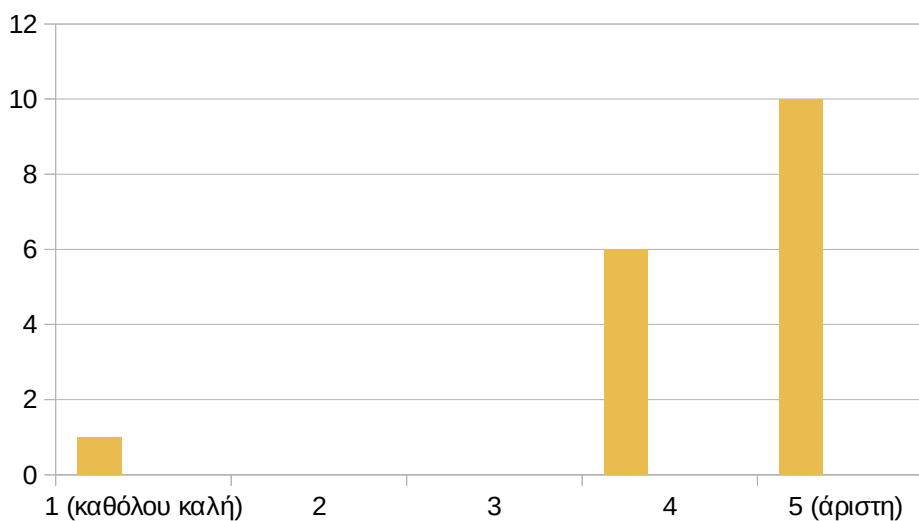
Άτομα:

Όπως βλέπουμε στην συγκεκριμένη ερώτηση υπάρχει αυξημένο ποσοστό που να πιστεύει πως η ικανότητα τους για να εκφραστούν στον προφορικό λόγο στα Ελληνικά είναι άριστη. Συγκεκριμένα τα άτομα που πιστεύουν ότι η ικανότητα τους είναι άριστη είναι 13, τα άλλα 3 άτομα δήλωσαν ότι εκφράζονται με κλίμακα στα 4 και το 1 άτομο με κλίμακα στα 2. Άρα καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι από τα 17 άτομα που ρωτήθηκαν τα 13 εκφράζονται αρκετά καλά στον προφορικό τους λόγο.

Γραπτός λόγος:

Άτομα:

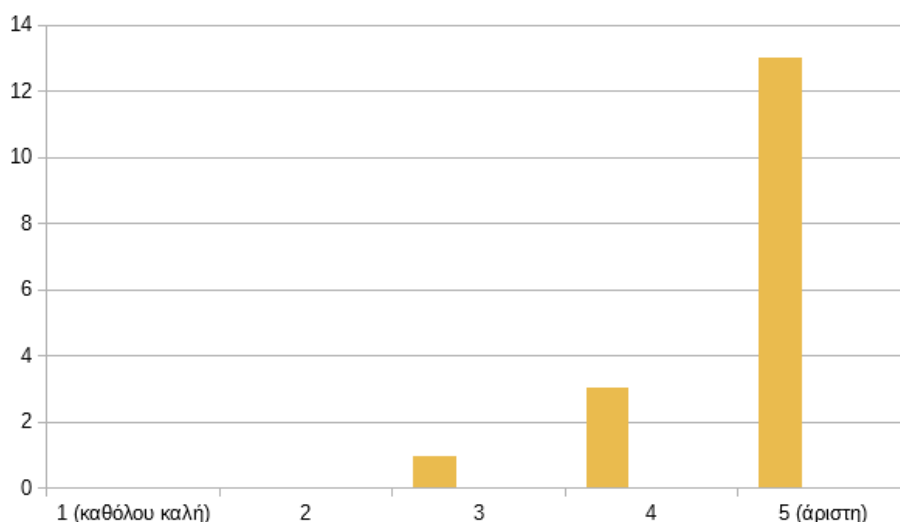
Όπως βλέπουμε και στην επόμενη ερώτηση στον γραπτό λόγο πάλι υπάρχει αυξημένο ποσοστό που πιστεύει πως η ικανότητα τους να εκφράζονται στα ελληνικά είναι άριστη με κλίμακα το 5. Συγκεκριμένα τα άτομα αυτά είναι 10, τα άλλα 6 άτομα δήλωσαν ότι εκφράζονται με κλίμακα το 4 και το 1 άτομο με κλίμακα το 1. Άρα καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι από τα 17 άτομα που ρωτήθηκαν πάλι υπερισχύει η άποψη για άριστη ικανότητα στον γραπτό λόγο.

Συμπερασματικά και για τον προφορικό λόγο αλλά και για τον γραπτό λόγο παρατηρούμε ότι έχουν περισσότερες δυνατότητες στον προφορικό λόγο παρά στον γραπτό και αυτό ισχύει γιατί στον γραπτό λόγο πρέπει να συγκεντρώσεις πληροφορίες για να τις συλλέξει στο κείμενο του, να αναφερθεί σε λεξικά για την καταλληλότερη λέξη που μπορεί να χρησιμοποιήσει και να το σχεδιάσει για να πετύχει την ολοκλήρωσή του. Ενώ ο προφορικός λόγος είναι πιο αυθόρμητος, “δεν φοβάει τα καλά του” και υπάρχει μεγαλύτερη οικειότητα μεταξύ των συνομιλητών.

Σε κλίμακα από 1 (καθόλου καλή) μέχρι 5 (άριστη), παρακαλώ βαθμολογήστε την ικανότητα σας να εκφραστείτε στα Κυπριακά.

Προφορικός λόγος:

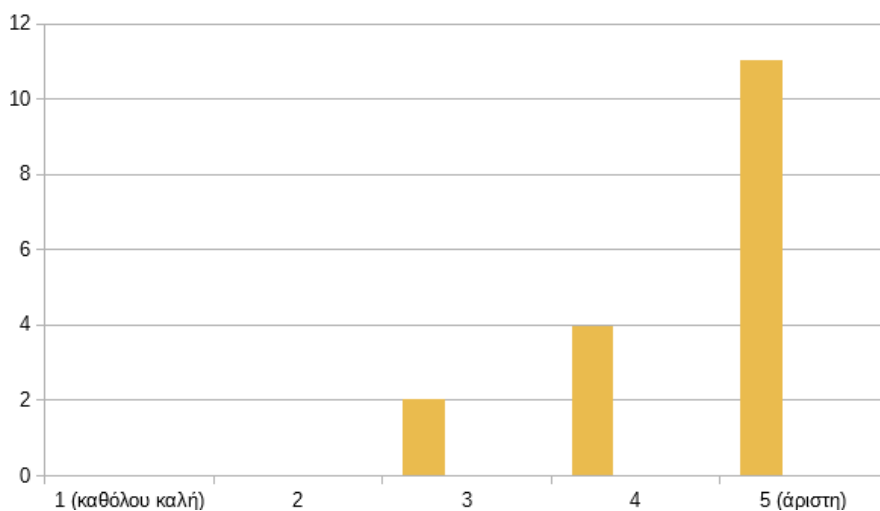
Άτομα:

Στην συγκεκριμένη ερώτηση έχουμε περίπου τα ίδια αποτελέσματα με τον προφορικό λόγο στα Ελληνικά. Πιο συγκεκριμένα τα 13 άτομα έχουν απαντήσει άριστα ενώ τα άλλα 3 άτομα απάντησαν με κλίμακα το 4 και 1 άτομο με κλίμακα το 3. Καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι τα 4 άτομα που δεν είναι κυπριακής καταγωγής θεωρούν λιγότερο καλή την δυνατότητα τους στον προφορικό λόγο, όμως τα 13 άτομα όπου είναι κύπριοι βαθμολογούν με άριστα τον εαυτό τους.

Γραπτός λόγος:

Άτομα:

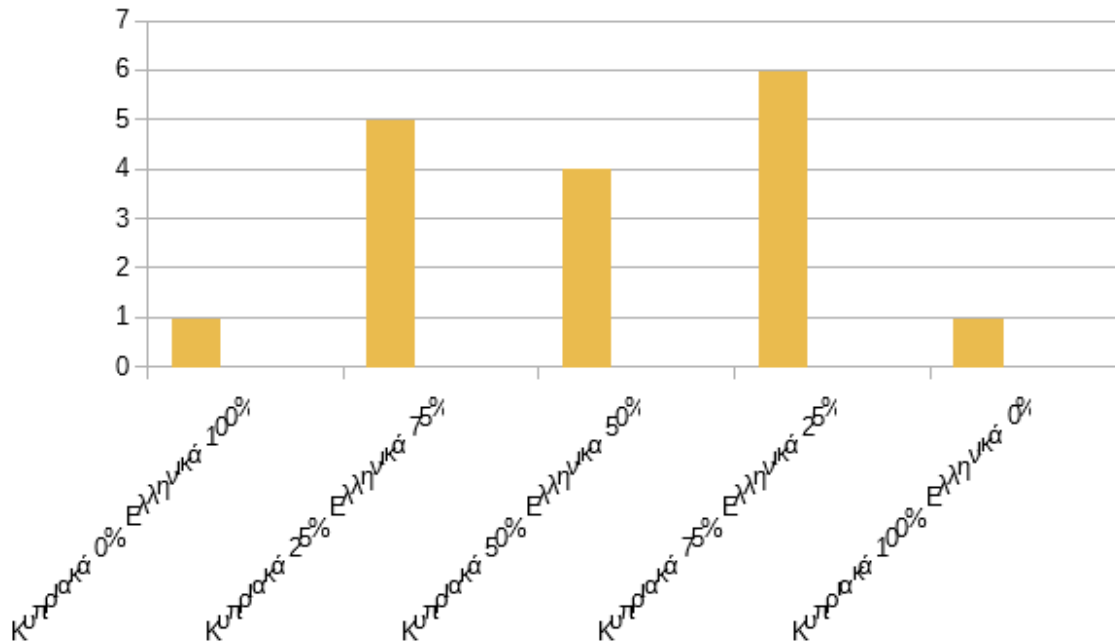

Στην ίδια ερώτηση, όμως με διαφορά ότι είναι γραπτός λόγος, παρατηρούμε πως 11 άτομα έχουν απαντήσει κατά την κλίμακα άριστα το 5, τα άλλα 4 άτομα έχουν απαντήσει με κλίμακα το 4 και τα 3 άτομα απάντησαν με κλίμακα το 3 στον γραπτό τους λόγο.

Συμπερασματικά και για τον προφορικό λόγο αλλά και για τον γραπτό λόγο παρατηρούμε τα ίδια στοιχεία με την ελληνική γλώσσα. Η κλίμακα με άριστα το 5 είναι πιο ανεβασμένη στον προφορικό λόγο παρά στον γραπτό. Οι λόγοι είναι αυτοί που ανέφερα και πιο πάνω, στον γραπτό λόγο πρέπει να συγκεντρώσεις πληροφορίες για να τις συλλέξει στο κείμενο του, να αναφερθεί σε λεξικά για την καταλληλότερη λέξη που μπορεί να χρησιμοποιήσει και να το σχεδιάσει για να πετύχει την ολοκλήρωση του. Ενώ ο προφορικός λόγος είναι πιο αυθόρμητος, “δεν φοράει τα καλά του” και υπάρχει μεγαλύτερη οικειότητα μεταξύ των συνομιλητών. Έτσι και δικαιολογούμε τα αποτελέσματα αυτά.

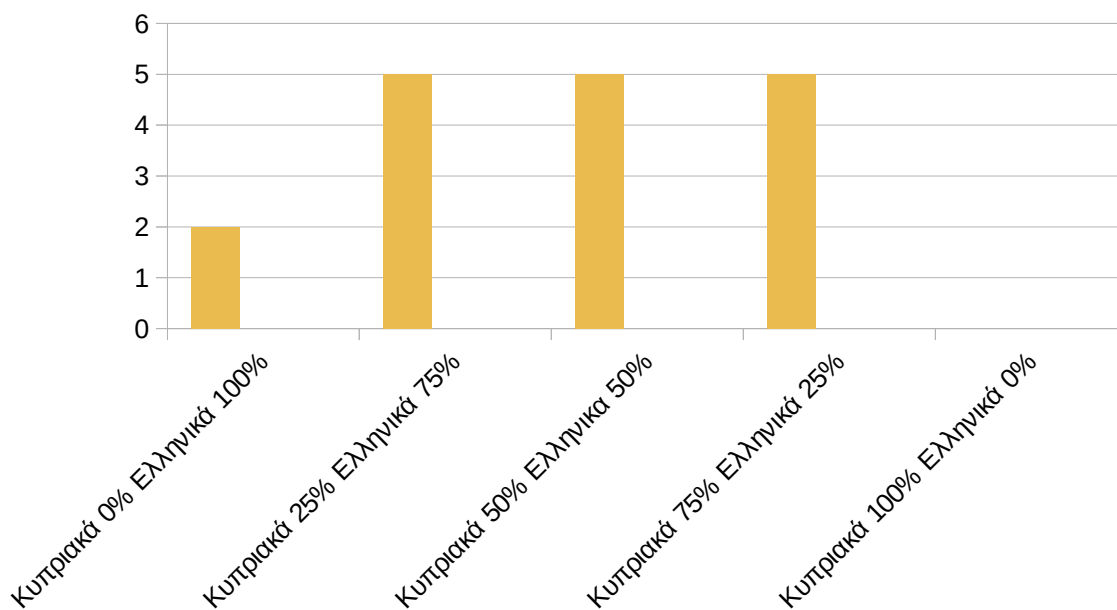
Παρακαλώ επιλέξτε το ποσοστό με το οποίο προτιμάτε να εκφράζεστε στην καθημερινότητά σας (στα Ελληνικά και στα Κυπριακά αντίστοιχα).

Σε αυτή την ερώτηση οι απαντήσεις ήταν πολύ διαφορετικές αναμεταξύ τους.

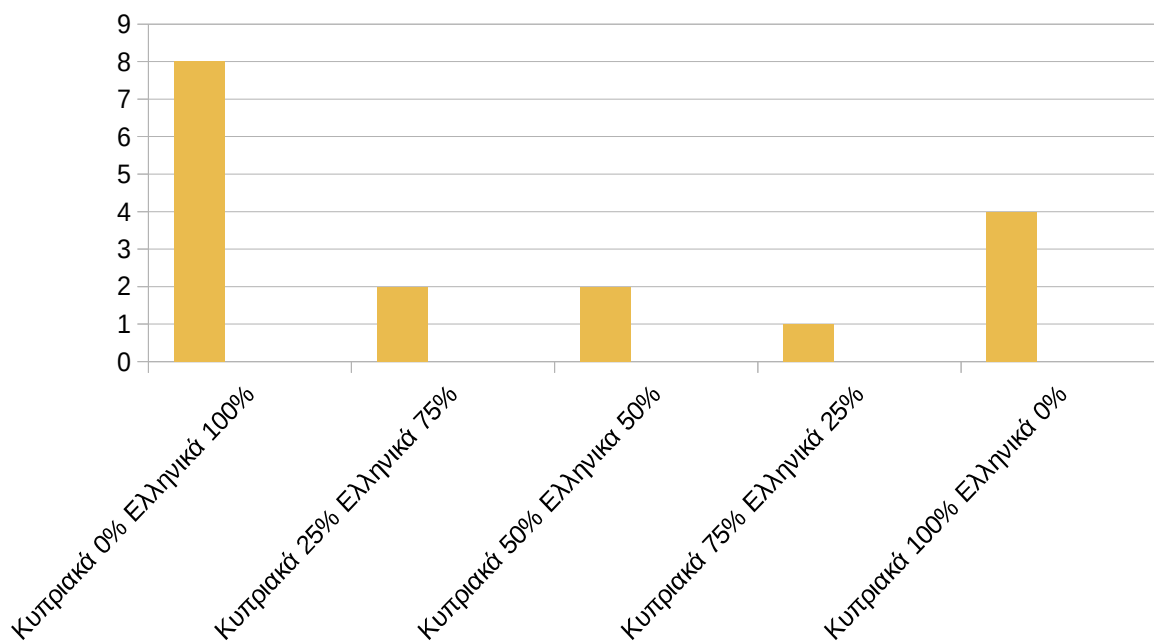
Ένα άτομο απάντησε πως προτιμάει να εκφράζεται στην καθημερινότητα του 0% Κυπριακά και 100% Ελληνικά. Πέντε άτομα απάντησαν πως προτιμούν να εκφράζονται 25% Κυπριακά και 75% Ελληνικά. Τέσσερα άτομα απάντησαν πως προτιμούν να εκφράζονται 50% Κυπριακά αλλά και 50% Ελληνικά. Έξι άτομα απάντησαν πως προτιμούν να εκφράζονται 75% Κυπριακά και 25% Ελληνικά. Τέλος, ένα άτομο προτιμάει να εκφράζεται 100% Κυπριακά και 0% Ελληνικά. Συμπερασματικά οι περισσότερες απαντήσεις δόθηκαν στο να εκφράζονται περισσότερο Κυπριακά, δηλαδή το 75% και λιγότερο Ελληνικά το 25%. Πιστεύω πως και έτσι γίνεται στην πραγματικότητα, περισσότερο μιλάμε Κυπριακά που είναι η διάλεκτος μας και λιγότερο Ελληνικά που χρησιμοποιείται σε συγκεκριμένες περιπτώσεις.

Παρακαλώ επιλέξτε το ποσοστό με το οποίο επιλέγουν οι καθηγητές να διδάξουν στην τάξη (στα Ελληνικά και στα Κυπριακά αντίστοιχα).

Προφορικός λόγος:

Δύο άτομα απάντησαν πως οι καθηγητές επιλέγουν να διδάξουν στον προφορικό λόγο στην τάξη, 0% Κυπριακά και 100% Ελληνικά. Πέντε άτομα απάντησαν 25% Κυπριακά και 75% Ελληνικά. Στην συνέχεια άλλα πέντε άτομα απάντησαν 50% Κυπριακά και 50% Ελληνικά, τέλος πέντε άτομα ακόμη επέλεξαν πως οι καθηγητές επιλέγουν να διδάξουν στην τάξη στον προφορικό λόγο 75% Κυπριακά και 25% Ελληνικά.

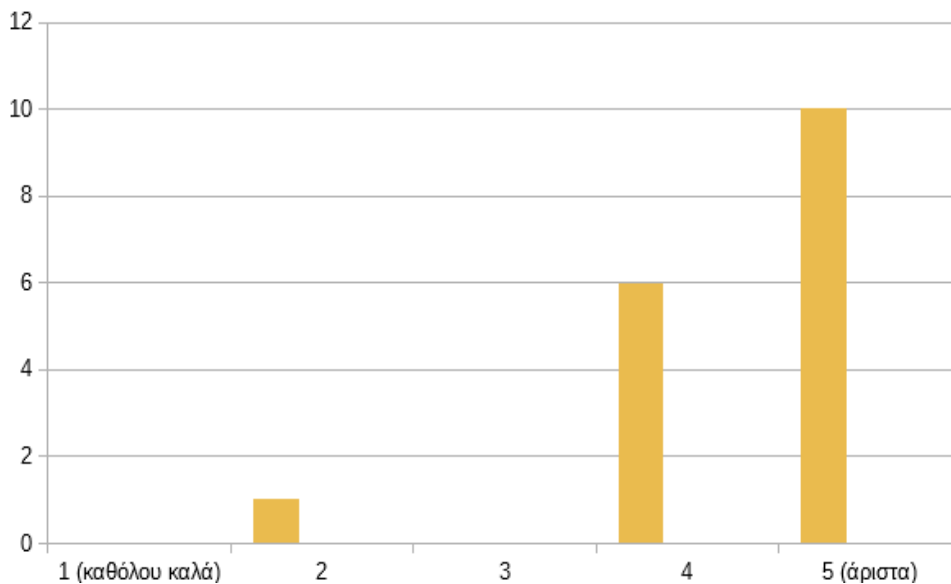
Γραπτός λόγος:

Στον γραπτό λόγο οκτώ άτομα απάντησαν πως επιλέγουν να διδάξουν 0% Κυπριακά και 100% Ελληνικά. Δύο άτομα επέλεξαν 25% Κυπριακά και 75% Ελληνικά. Στην συνέχεια άλλα δύο άτομα απάντησαν 50% Κυπριακά και 50% Ελληνικά, ένα άτομο επέλεξε 75% Κυπριακά και 25% Ελληνικά και τέλος τέσσερα άτομα επέλεξαν 100% Κυπριακά και 0% Ελληνικά στον γραπτό λόγο.

Συμπέρασμα:

Στον προφορικό λόγο υπάρχουν διαφορετικές απόψεις όπως μας απάντησαν οι 17 ερωτηθέντες, οι καθηγητές επιλέγουν να διδάξουν στην τάξη και 25% και 50% αλλά και 75% Κυπριακά σύμφωνα με τις απαντήσεις τους. Όπως ακριβώς το ίδιο και τα Ελληνικά στον προφορικό λόγο σύμφωνα με τις αντίστοιχες απαντήσεις που έχουν δώσει. Επίσης στον γραπτό λόγο υπάρχει μεγάλη διαφορά σχετικά με τις απαντήσεις στον προφορικό λόγο. Οι οκτώ από τους 17 απάντησαν 0% Κυπριακά και 100% Ελληνικά που ήταν και οι περισσότερες απαντήσεις.

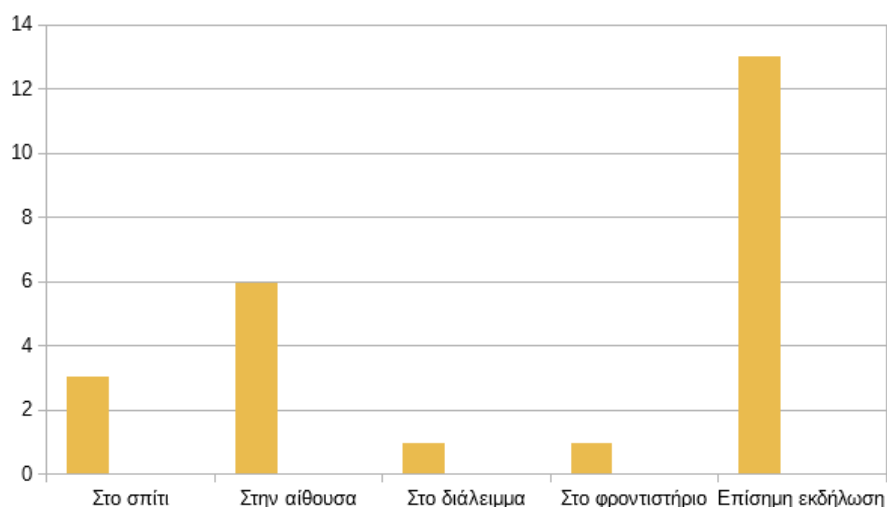
Παρακαλώ βαθμολογήστε, σε κλίμακα από 1 (καθόλου καλά) μέχρι 5 (άριστα), το πόσο κατανοείτε τη γλώσσα που χρησιμοποιείται στο εκπαιδευτικό υλικό (πχ. βιβλία, φύλλα εργασίας).

Σύμφωνα με τα πιο πάνω στοιχεία που απαντήθηκαν στο πόσο κατανοείτε τη γλώσσα που χρησιμοποιείται στο εκπαιδευτικό υλικό, οι 10 στους 17 απάντησαν άριστα το 5. Οι 6 απάντησαν με κλίμακα το 4 και ο 1ς απάντησε με κλίμακα το 2. Άρα η πλειοψηφία υποστηρίζει πως κατανοεί εξαιρετικά τη γλώσσα που χρησιμοποιείται στο εκπαιδευτικό υλικό (πχ βιβλία και φύλλα εργασίας).

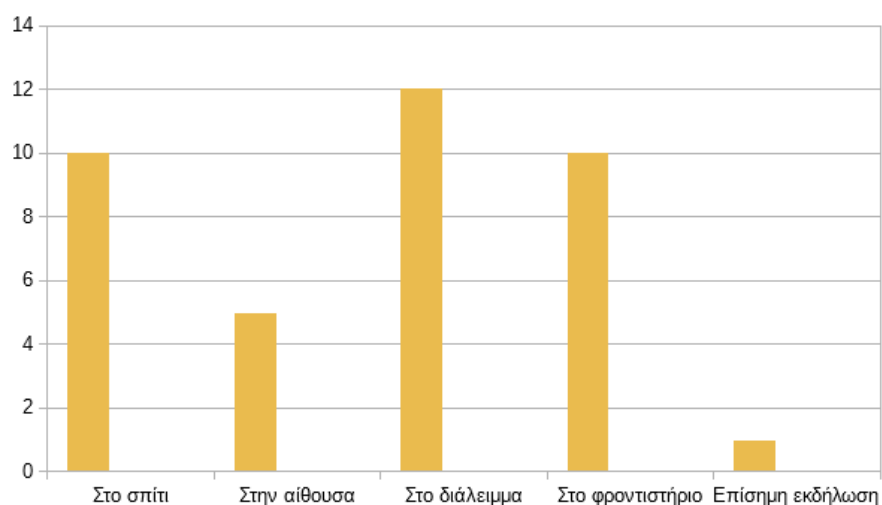
Παρακαλώ σημειώστε το πως επιλέγετε να επικοινωνείτε στις πιο κάτω περιπτώσεις.

Ελληνικά:

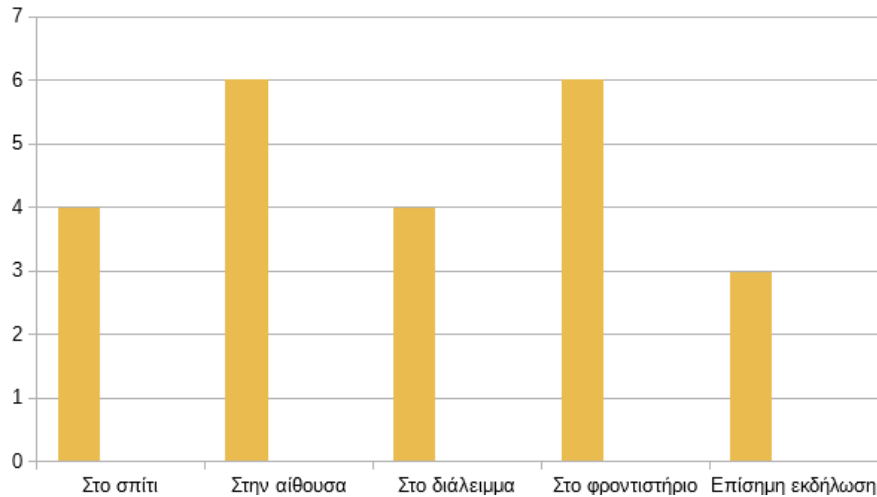
Στην συγκεκριμένη ερώτηση βλέπουμε πως το μεγαλύτερο ποσοστό επέλεξε ότι μόνο σε επίσημες εκδηλώσεις θα επικοινωνούσε στα Ελληνικά και συγκεκριμένα τα 13 άτομα από τα 17. Τα 6 άτομα επέλεξαν πως θα επικοινωνούσαν στην αίθουσα διδασκαλίας, τα 3 άτομα στο σπίτι, το 1 άτομο στο διάλειμμα και ακόμη ένα 1 άτομο στο φροντιστήριο. Τα 13 άτομα που απάντησαν σε επίσημη εκδήλωση ήταν Κύπριοι ενώ τα άλλα 4 άτομα είναι μη κυπριακής καταγωγής, εξίσου και τα αποτελέσματα αυτά.

Κυπριακά:

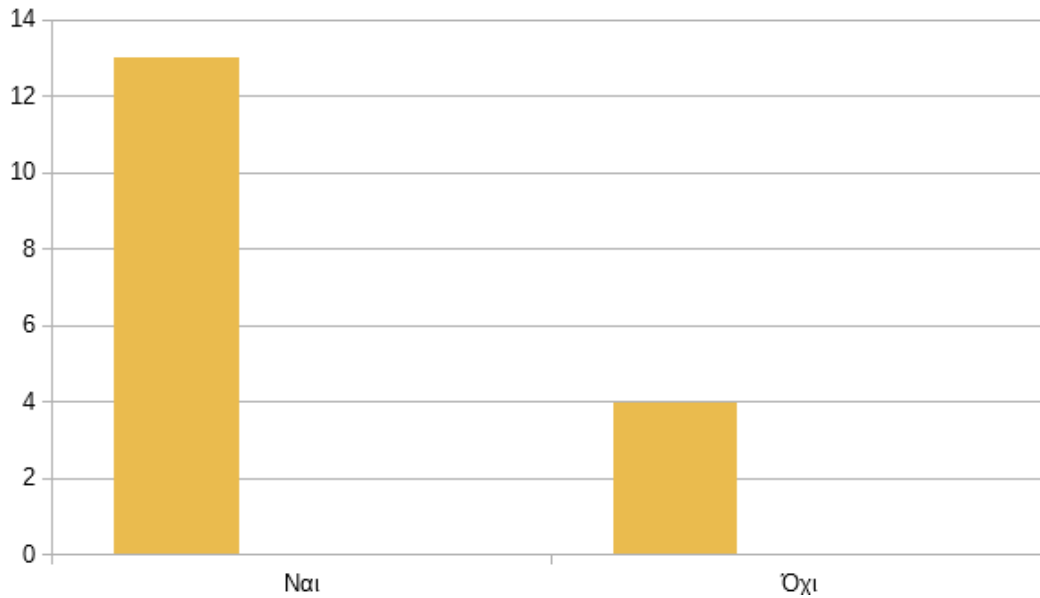
Στην ίδια ερώτηση με πρωταγωνιστή τα κυπριακά αυτή την φορά, το μεγαλύτερο ποσοστό επέλεξε πως στο διάλειμμα επικοινωνούν κυπριακά και πιο συγκεκριμένα 12 στα 17 άτομα. Τα 10 άτομα στο σπίτι και στο φροντιστήριο, στην αίθουσα διδασκαλίας 5 και 1 άτομο σε επίσημες εκδηλώσεις.

Και τα δύο:

Τέλος για την συγκεκριμένη ερώτηση βλέπουμε τα αποτελέσματα και για τις δύο διαλέκτους. Συγκεκριμένα στην αίθουσα διδασκαλίας χρησιμοποιούνται και τα Κυπριακά και τα Ελληνικά αλλά και στο φροντιστήριο χρησιμοποιούνται και οι δύο. Ακολούθως, στο σπίτι και στο διάλειμμα χρησιμοποιούνται και οι δύο το ίδιο ενώ στις επίσημες εκδηλώσεις χρησιμοποιούνται λιγότερο από όλες τις υπόλοιπες περιπτώσεις.

Συμφωνείτε με τη συνύπαρξη της ελληνικής γλώσσας και της κυπριακής διαλέκτου στο κυπριακό εκπαιδευτικό σύστημα;

Τα 13 άτομα από τα 17 βλέπουμε να συμφωνούν με τον τρόπο που λειτουργεί το εκπαιδευτικό σύστημα της Κύπρου και να μην εντοπίζουν ιδιαίτερο πρόβλημα στον γραπτό αλλά και στον προφορικό τους λόγο. Υπάρχουν όμως και άτομα όπως τα 4 από τα 17 που διαφωνούν με αυτό τον τρόπο λειτουργίας του εκπαιδευτικού συστήματος και θα προτιμούσαν μια διαφορετική προσέγγισή στο συγκεκριμένο θέμα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 | Συμπεράσματα

Μετά την εκπόνηση της παρούσας εργασίας, με στόχο την επίδραση που έχει στην εκπαίδευση η γλωσσική διμορφία στην Κύπρο και το πως αυτό επηρεάζει την καθημερινότητα μας, προκύπτουν ορισμένα συμπεράσματα, μετά από την ανάλυση των αποτελεσμάτων.

Σύμφωνα με το ερωτηματολόγιο και με τα αποτελέσματα όπου συγκέντρωσα με την δημιουργία των γραφικών παραστάσεων, κατάλαβα πως τα περισσότερα παιδιά στην Κύπρο δεν βλέπουν ρεαλιστικά τα πράγματα στο θέμα της εκπαίδευσης. Εγώ προσωπικά πιστεύω πως η διμορφία είναι ένα αρκετά μεγάλο και ευαίσθητο θέμα γιατί δεν έχεις την επιλογή και την δυνατότητα να αλλάξεις πολλά πράγματα σχετικά με την εκπαίδευση. Ένα μεγάλο και δυνατό “χαρτί” σε αυτό το θέμα είναι οι νέοι εκπαιδευτικοί. Όπως είδαμε και στις απαντήσεις του ερωτηματολογίου οι εκπαιδευτικοί επιλέγουν να διδάξουν 75% Ελληνικά στον προφορικό λόγο και 100% Ελληνικά στον γραπτό λόγο. Βλέποντας αυτά τα ποσοστά θα έπρεπε όλα τα νέα παιδιά της Κύπρου να γνωρίζουν σε ένα μεγάλο ποσοστό πολύ καλά Ελληνικά, που όπως παρατηρήσαμε στην ερώτηση να βαθμολογήσουν την ικανότητα τους στο να εκφράζονται στα Ελληνικά στον προφορικό και στον γραπτό λόγο και τα ποσοστά για ακόμη μία φορά ήταν πολύ ψηλά με τις απαντήσεις που μας έδωσαν. Εφόσον τα νέα παιδιά δεν μπορούν να αντιληφθούν το πρόβλημα που υπάρχει δεν μπορεί ούτε και ο εκπαιδευτικός να το αναγνωρίσει.

Επίσης, με τις απαντήσεις των ερωτηματολογίων είδαμε πως κανείς δεν προτιμά την Ελληνική γλώσσα στην καθημερινή του ζωή και αναζητά περισσότερο την Κυπριακή και σε άλλους τομείς πέρα από την προσωπική τους καθημερινότητα. Αυτό συμβαίνει γιατί η Κυπριακή γλώσσα για τους Κύπριους είναι πιο οικεία.

Τέλος, η έρευνα κλείνει στο ότι η κυπριακή διάλεκτος θα φέρει θετικότερα αποτελέσματα στην εκπαίδευση και γενικότερα στον τόπο μας, σε μικρά χρονικά διαστήματα οι μαθητές θα έχουν την ευκαιρία να βοηθήσουν σε αυτό το κομμάτι και στον προφορικό λόγο αλλά και στον γραπτό γιατί δείχνουν πως δεν ξεχνούν την Κυπριακή διάλεκτο αλλά την προτιμούν.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Kounnari, E. (2006). Greek Cypriot children's language attitudes in a bi dialectal setting: The case of primary education in Cyprus. 9^ο Συνέδριο Παιδαγωγικής Εταιρίας Κύπρου.

Arvaniti, A. (2006). Linguistic practices in Cyprus and the emergence of Cypriot standard Greek.

Ioannidou, E. (2009). Using the 'improper' language in the classroom: the conflict between language use and legitimate varieties in education. Evidence from a Greek Cypriot classroom. May 2009 (263-278).

Tsiplakou, S. (2014). How mixed is a 'mixed' system? The case of the Cypriot Greek koine. 2014 (161-178)

Μούσιου – Μυλωνά, Ο. (2004). Γλωσσοπαιδαγωγική και διδασκαλία της πρώτης ανάγνωσης και γραφής.

Pavlou, P. (1999). Children's attitudes towards Cypriot Greek and Standard Modern Greek in Cyprus. A. Mozer (ed.) Proceedings of the Third International Conference on Greek Linguistics. Athens: Ellinika Grammata, 882-891.

Γεωργίου Α. Ξενή. Προσπάθεια αναγωγής της κυπριακής διαλέκτου σε γλώσσα; Γλωσσολογική εργασία, ιδεολογικό υπόβαθρο, κοινωνικές συνέπειες.

Μοσχονάς, Σ, (1996). Η γλωσσική διμορφία στην Κύπρο. Στο «Ισχυρές» και ασθενείς γλώσσες στην Ευρωπαϊκή Ένωση: Όψεις του γλωσσικού ηγεμονισμού (Πρακτικά ημερίδας, Θεσσαλονίκη, Απρίλιος 1996), 121-127. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας.

Μοσχονάς, Σ, (2002). Κοινή γλώσσα και διάλεκτος. Το ζήτημα της «γλωσσικής διμορφίας» στην Κύπρο. (Μάιος 2002), 898-928.

Μοσχονάς, Σ. (2000). «Τι Ελληνικά μιλάνε στην Κύπρο;» Πολίτης. (Αύγουστος 2000)

Τζάνι Ροντάρι, 2003. Γραμματική της φαντασίας, Εισαγωγή στην τέχνη να επινοείς ιστορίες. Μεταίχμιο (2003)

ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΑ ΑΡΘΡΑ:

goo.gl/dC2Yzr

goo.gl/335kWE

goo.gl/wdM9uw

